

Následující text není přesný text kázání, ale slouží spíše jako materiál k hlubšímu prostudování a přemýšlení (doma, v klidu) nad dílem Ducha svatého.

Celé kázání si **poslechněte** na: <http://www.cce-javornik.estranky.cz>

Seslání Ducha svatého, V Javorníku 20. 5. 2018

Základ kázání: Sk 2:1-13

¹ Když nastal den letnic, byli všichni shromážděni na jednom místě. ² Náhle se strhl hukot z nebe, jako když se žene prudký víchř, a naplnil celý dům, kde byli. ³ A ukázaly se jim jakoby ohnivé jazyky, rozdělily se a na každém z nich spočinul jeden; ⁴ všichni byli naplněni Duchem svatým a začali ve vytržení mluvit jinými jazyky, jak jim Duch dával promlouvat. ⁵ V Jeruzalémě byli zbožní židé ze všech národů na světě, ⁶ a když se ozval ten zvuk, sešlo se jich mnoho a užasli, protože každý z nich je slyšel mluvit svou vlastní řečí. ⁷ Byli ohromeni a divili se: "Což nejsou všichni, kteří tu mluví, z Galileje?" ⁸ Jak to, že je slyšíme každý ve své rodné řeči: ⁹ Parthové, Médové a Elamité, obyvatelé Mezopotámie, Judeje a Kappadokie, Pontu a Asie, ¹⁰ Frygie a Pamfylie, Egypta a krajů Libye u Kyrény a přistěhovalí Římané, ¹¹ židé i obrácení pohané, Kréťané i Arabové; všichni je slyšíme mluvit v našich jazycích o velikých skutcích Božích!" ¹² Žasli a v rozpacích říkali jeden druhému: "Co to má znamenat?" ¹³ Ale jiní říkali s posměškem: "Jsou opilí!"

KŘEST DUCHEM SVATÝM

ÚVOD: BYL DUCH SVATÝ DO LETNIC NEČINNÝ?

Milí bratři, milé sestry,

učedníci stále poslušně čekají, až Ježíš naplní svůj slib, který jim před deseti dny dal, než odešel za svým Otcem. Ježíš jim tehdy řekl:

- ⁴ Čekajte, až se splní Otcovo zaslíbení, o němž jste ode mne slyšeli. ⁵ Jan křtil vodou, vy však budete pokřtěni Duchem svatým, až uplyne těchto několik dní. (Sk 1:4-5)

Byli spolu (asi 120 lidí) v horní místnosti velkého domu. Modlili se vytrvale, oddaně a jednomyslně. Studovali a vykládali Boží slovo. A v důvěře také jednali: Vyvolili ze svého středu dvanáctého apoštola, Matěje. (Viz kázání z minulé neděle.) A najednou se to stalo!

- ² Náhle se strhl hukot z nebe, jako když se žene prudký víchř, a naplnil celý dům, kde byli. ³ A ukázaly se jim jakoby ohnivé jazyky, rozdělily se a na každém z nich spočinul jeden; ⁴ všichni byli naplněni Duchem svatým a začali ve vytržení mluvit jinými jazyky, jak jim Duch dával promlouvat.

Bůh začal jednat. Svrchovaně, mocně, slavně. Učedníci, ta shromážděná jeruzalémská církev, byli pokřtěni Duchem svatým. Stalo se to v den velkého židovského svátku ŠAVUOT (Svátek týdnů, nebo také: Slavnost žně prvotin; nebo: Den prvotin - viz Ex 34:22; Lv 23:15-17.21; Dt 16:10), který židé slavili přesně 50. den po druhé pesachové noci (naše Velikonoční neděle). A kdy měli přinést Hospodinu do Chrámu obětinu z první žně pšenice.

Bůh tedy tímto způsobem využil tento veliký svátek k obrácení 3000 lidí k Ježíši Kristu. (Sk 2:41) Byla to prvotina, první úroda, první žně – na kterou budou navazovat další a další žně, včetně nás samotných. Zároveň v těch dnech bylo v Jeruzalémě mnoho židů z různých koutů světa – což by se v jiných dnech roku jen těžko stalo. Hospodin toto seslání Ducha svatého tedy úžasně načasoval!

Co se týče křtu Duchem svatým: Ježíšovi učedníci si tento hluboký životní prožitek nevyvolali sami. Způsobil jej Bůh. V tu chvíli dokonce seděli (Sk 2:2 – dosl. *byli sedící*), takže se zřejmě v ten okamžik ani nemodlili. Žid se modlí v kleče, nebo ve stoje. Oni zakusili mocnou Boží přítomnost. Byli pokřtěni Duchem svatým, byli naplněni Duchem svatým. Obrovský hluk – jako když se žene víchřice. Duch svatý naplnil celou místnost, ve které byli shromážděni. A naplnil i je samotné. Nad jejich hlavami se „usadily“ jakoby ohnivé jazyky. A oni začali cizími (ve světě existujícími!) jazyky velebit mocné Boží skutky. A ti, kteří jim naslouchali, jim rozuměli.

Proč se to stalo? Protože jim to Ježíš slíbil. Ale pozor! Bůh to ve svém slovu slíboval už dávno před Ježíšem. Apoštol Petr pár chvil poté začne kázat shromážděnému lidu. A přitom nezmiňuje Ježíšův slib. On výslovně říká, že se dnes děje to, co se mělo stát v posledních dnech - podle Božích slov skrze proroka Jóele:

- ¹⁶ Ale děje se, co bylo řečeno ústy proroka Jóele: ¹⁷ 'A stane se v posledních dnech, praví Bůh, sešlu svého Ducha na všechny lidi, synové vaši a vaše dcery budou mluvit v prorockém vytržení, vaši mládenci budou mít vidění a vaši starci budou mít sny. ¹⁸ I na své služebníky a na své služebnice v oněch dnech sešlu svého Ducha, a budou prorokovat. (Sk 2:16-18)

Bratři a sestry, musíme velmi opatrně našlapovat, abychom z Písma pochopili, co se vlastně tehdy o Letnicích událo. Na první poslech – tak jsme zvyklí tento příběh vnímat – se stalo něco radikálně nového. *Konečně sestoupil Duch svatý, který do té doby neseštopil!* To – zdá se - podporuje i Janovo evangelium:

- ³⁷ *V poslední, velký den svátku Ježíš vystoupil a zvolal: "Jestliže kdo žízní, ať přijde ke mně a pije!"³⁸ Kdo věří ve mne, 'proud živé vody poplyne z jeho nitra', jak praví Písmo."*

A apoštol Jan dodá svůj komentář:

- ³⁹ *To řekl o Duchu, jež měli přijmout ti, kteří v něj uvěřili. **Dosud totiž Duch svatý nebyl dán, neboť Ježíš ještě nebyl oslaven.** (J 7:37-39)*

A člověk by mohl z těchto dvou míst (J a Sk) lehce vyvodit **špatný závěr: Že Duch svatý tehdy o Letnicích sestoupil úplně poprvé.** Že do té doby nebyl dán. Do té doby vůbec nejednal. Že až do oněch Letnic po Ježíšově vzkříšení vůbec nepracoval. To je ale mylný závěr, bratři a sestry! A to pozná každý, který se kdy vážně začel, nebo zaposlouchal do Božího slova.

Podívejme se na to, jak Duch svatý pracoval. Jakým způsobem působil v tomto světě – dávno předtím, než apoštolové prožili křest Duchem svatým. Dávno předtím, než se apoštolové vůbec se narodili. Dávno předtím, než Boží Syn přišel v těle do našeho světa.

I. DUCH SVATÝ BYL PŘI DÍLE VŽDYCKY (STARÝ ZÁKON)

- Starý zákon: hebrejsky RUACH ELOHÍM (Duch / Dech / Vánek Boží) – 74x

1) Duch svatý je aktivní při tvoření světa:

- ¹ *Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi. ² Země byla pustá a prázdná a nad propastnou tůňí byla tma. Ale nad vodami vznášel se duch Boží. (Gn 1:1-2)*

2) Je to on, kdo oživuje člověka:

- ⁷ *I vytvořil Hospodin Bůh člověka, prach ze země, a vdechl mu v chřípi **dech života**. Tak se stal člověk živým tvorem. (Gn 2:7)*

Elíhú říká Jóbovi:

- ⁴ ***Boží duch** mě učinil, **dech Všemocného** mě oživil. (Jb 33:4)*

3) Bůh skrze svého Ducha dohlíží na svět, zachovává a obnovuje veškerý život:

- ²⁹ *Skryješ-li tvář, propadají děsu, odejmeš-li jejich ducha, hynou, v prach se navracejí. ³⁰ **Sesíláš-li svého ducha**, jsou stvoření znovu, a tak obnovuješ tvářnost země. (Ž 104:29-30)*

Ano, právě tu obnovu veškerého pravého a dobrého života často vyhlíží proroci:

- ¹⁵ *Až bude na nás vylit z výše duch, poušť se stane sadem a sad bude mít cenu lesa. ¹⁶ I na poušti bude přebývat právo a v sadu se usídli spravedlnost. (Iz 32:15-16)*

4) Duch Boží střeží veškeré dění v tomto světě, nic a nikdo mu neunikne:

- ⁷ *Kam odejdu před tvým duchem, kam uprchnu před tvou tváří? ⁸ Zamírím-li k nebi, jsi tam, a když si ustelu v podsvětí, také tam budeš. (Ž 139:7-8)*

A mnozí o to stojí, aby na ně Duch dohlížel:

- ¹⁰ *Nauč mě plnit tvou vůli, vždyť jsi můj Bůh. **Kéž mě tvůj dobrotivý duch vede po rovné zemi!** (Ž 143:10)*

5) Duch svatý působí (především!) ve svém lidu Izraeli. Bůh je skrze svého Ducha se svým lidem.

Na poušti vedl Izraelce svým Duchem:

- ¹⁹ *Avšak ty jsi je v nesmírném slitování na poušti neopustil. Ve dne od nich neodcházel sloup oblakový, který je vodil po cestě, a v noci sloup ohnivý, který jim osvětloval cestu, po níž by šli. ²⁰ **Dával jsi svého dobrého ducha**, aby je poučoval. Neodnímal jsi jim od úst svou manu a dával jsi jim vodu, když žíznili. (Neh 9:19-20)*

Na poušti se Duchu svatému Izraelci také vzpírali:

- ³² *U Meribských vod ho (Boha!) rozlítili, kvůli nim zle pochodil i Mojžíš, ³³ **neboť se vzepřeli jeho (Božímu!) duchu**, jeho rty pronesly nerozvážnost. (Ž 106:32-33)*

A to neskončilo! Vždyť o pár století později zvěstuje prorok Ageus Izraelcům, kteří se vrátili z babylonského zajetí a mají před sebou obnovu jeruzalémského chrámu:

- ⁴ *Bud' rozhodný, Zerubábeli, je výrok Hospodinův, bud' rozhodný, veleknězi Jóšuo, synu Jósadakův, bud' rozhodný, všechen lide země, je výrok Hospodinův. Dejte se do díla, neboť jsem s vámi, je výrok*

*Hospodina zástupů, ⁵ podle slova, kterým jsem se vám zavázal, když jste vyšli z Egypta. **Můj duch stojí uprostřed vás. Nebojte se!** (Ag 2:4-5)*

6) Duch svatý je dárcem víry. Bratři a sestry, věřil Izrael Hospodinu? Doufal v Hospodina? Miloval Hospodina? Vzával Hospodina? Chválil Hospodina? Musíme odpovědět: Ano! Sice: Jistě ne všichni bez výjimky. Ale mnozí! Ovšem jejich víru, stejně jako tu naši, musíme připsat k dobru Hospodinu. Ne nám. My z Písma víme, že víra je Boží dar, který Bůh dává skrze svého Ducha. Duch svatý přece stojí za obrácením a vírou člověka. Vždyť apoštol Pavel říká:

- ⁴ *Ale ukázala se dobrota a láska našeho Spasitele Boha: ⁵ On nás zachránil ne pro spravedlivé skutky, které my jsme konali, nýbrž ze svého slitování; zachránil nás obmytím, jímž jsme se znovu zrodili k novému životu skrze Ducha svatého. ⁶ **Bohatě na nás vyžil svého Ducha skrze Ježíše Krista, našeho Spasitele, ⁷ abychom ospravedlnění jeho milostí měli podíl na věčném životě, k němuž se upíná naše naděje.** (Tt 3:4-7)*
- ⁴ *Ale Bůh, bohatý v milosrdenství, z velké lásky, již si nás zamiloval, ⁵ probudil nás k životu spolu s Kristem, když jsme byli mrtvi pro své hříchy. **Milostí jste spaseni!** (Ef 2:4-5)*

Bratři a sestry, pokud my dostáváme víru milostivě od Boha (jako dar Ducha svatého), můžeme si myslet, že Izraelci dostávali víru jiným způsobem? Pokud ano, jakým? Zvažme jednu věc: Pokud to s jejich vírou bylo jinak, než s tou naší, pak by nám přece Nový zákon nestavěl před oči víru mnohých starozákonních jedinců. Jen vzpomeňte dlouhý seznam lidí víry, který nacházíme v Žd 11!

Případ Abraham: Abraham přece věřil v Hospodina. Spolehl se na Hospodina. Jeho víra tedy musela být Duchem svatým vzbuzena. Abraham nebyl obřezán jen tělesně, Duch svatý obřezal i jeho srdce. (viz Ř 2:28-29) Abrahama (a jeho poslušnou víru) nám staví před oči Jan Křtitel (Mt 3:9), Ježíš (Mt 8:11), Pavel (Ř 4), Jakub (Jk 2:21).

- ⁹ *Nemyslete si, že můžete říkat: 'Náš otec je Abraham!' Pravím vám, že **Bůh může Abrahamovi stvořit děti z tohoto kamení.** (Mt 3:9)*
- ¹¹ *Pravím vám, že mnozí od východu i západu přijdou a budou stolovat s **Abrahamem, Izákem a Jákobem v království nebeském;** ¹² *ale synové království budou vyvrženi ven do tmy; tam bude pláč a skřípění zubů.*" (Mt 8:11-12)*
- ¹ *Co tedy řekneme o Abrahamovi, našem tělesném praotci? Čeho dosáhl? ² Kdyby Abraham dosáhl spravedlnosti svými skutky, měl by se čím chlubit - ale ne před Bohem! ³ Co říká Písmo? 'Uvěřil Abraham Bohu, a bylo mu to počítáno za spravedlnost.' (Ř 4:1-3)*
- ¹¹ ***Znamení obřízky přijal jako pečeť spravedlnosti z víry, kterou měl ještě před obřízkou. Tak se stal otcem všech neobřezaných, kteří věří a jimž je spravedlnost připočtena, ¹² i otcem těch obřezaných, kteří nejsou jen obřezáni, nýbrž také jdou ve stopách víry našeho otce Abrahama - víry, kterou měl ještě před obřízkou.** (Ř 4:11-12)*
- ⁶ *Pohleďte na Abrahama: 'uvěřil Bohu, a bylo mu to počítáno za spravedlnost.' ⁷ Pochopte tedy, že **syny Abrahamovými jsou lidé víry.** ⁸ Protože se v Písmu předvídá, že Bůh na základě víry ospravedlní pohanské národy, dostal už Abraham zaslíbení: 'V tobě dojdou požehnání všechny národy.' ⁹ A tak lidé víry docházejí požehnání spolu s věřícím Abrahamem. (Ga 3:6-9)*
- ²⁹ *Vy všichni jste jedno v Kristu Ježíši. Jste-li Kristovi, **ste potomstvo Abrahamovo a dědicové toho, co Bůh zaslíbil.** (Ga 3:29)*
- ⁸ ***Abraham věřil, a proto uposlechl, když byl povolán, aby šel do země, kterou měl dostat za úděl; a vydal se na cestu, ačkoli nevěděl, kam jde.** (Žd 11:8)*
- ¹⁷ ***Abraham věřil, a proto šel obětovat Izáka, když byl podroben zkoušce. Svého jediného syna byl hotov obětovat, ačkoli se mu dostalo zaslíbení a bylo mu řečeno: ¹⁸ 'Z Izáka bude pocházet tvé potomstvo.' ¹⁹ Počítal s tím, že Bůh je mocen vzkřísit i mrtvé. Proto dostal Izáka zpět jako předobraz budoucího vzkříšení.** (Žd 11:17-19)*
- ²⁰ ***Neuznáš, ty nechápavý člověče, že víra bez skutků není k ničemu? ²¹ Což nebyl náš otec Abraham ospravedlněn ze skutků, když položil na oltář svého syna Izáka? ²² Nevidíš, že víra působila spolu s jeho skutky a že ve skutcích došla víra dokonalosti? ²³ Tak se naplnilo Písmo: 'Uvěřil Abraham Bohu, a bylo mu to počítáno za spravedlnost' a byl nazván 'přítelem Božím'. ²⁴ Vidíte, že ze skutků je člověk ospravedlněn, a ne pouze z víry!** (Jk 2:20-24)*

Apoštol Pavel rozlišuje židy a židy. Jen ti, kteří z Boží milosti věří Hospodinu, jsou praví Izraelci a praví potomci Abrahama. Těm totiž Bůh obřezal srdce svým svatým Duchem.

- ²⁸ *Pravý žid není ten, kdo je jím navenek, a pravá obřízka není ta, která je zjevná na těle. ²⁹ Pravý žid je ten, kdo je jím uvnitř, s obřízkou srdce, která je působena Duchem, nikoli literou zákona. Ten dojde chvály ne od lidí, nýbrž od Boha. (Ř 2:28-29)*

Tím Pavel reaguje na slova z Deuteronomia:

- ⁶ *Hospodin, tvůj Bůh, obřeže tvé srdce i srdce tvého potomstva a budeš milovat Hospodina, svého Boha, celým svým srdcem a celou svou duší a budeš živ. (Dt 30:6)*

Pravý Izraelec byl každý, kterého Bůh skrze svého Ducha obřezal duchovně. Kterému daroval nové srdce. Kterému daroval víru – a tím i spásu!

7) Duch svatý se projevuje i mnoha jinými způsoby na svém lidu.

a) Josefovi dává moudrost k výkladu snů – skrze svého Ducha. A nakonec i k vedení celého Egypta.

- ³⁸ *Farao svým služebníkům tedy řekl: "Zda najdeme podobného muže, v němž je duch Boží?" ³⁹ Josefovi pak řekl: "Když ti to vše dal Bůh poznat, nikdo nebude tak zkušený a moudrý jako ty. ⁴⁰ Budeš správcem mého domu a všechen můj lid bude poslouchat tvé rozkazy. Budu tě převyšovat jen trůnem." ⁴¹ Farao mu dále řekl: "Hleď, ustanovuji tě správcem celé egyptské země." (Gn 41:38-41)*

b) Besaleelovi a Oholjabovi dává svého Ducha, aby uměli vytvořit jakékoli řemeslné a umělecké dílo.

- *Hospodin promluvil k Mojžíšovi: ² "Hleď, povolal jsem jménem Besaleela, syna Uriho, vnuka Chúrova, z pokolení Judova. ³ Naplnil jsem ho Božím duchem, totiž moudrostí, důvtipem a znalostí každého díla, ⁴ aby uměl dovedně pracovat se zlatem, stříbrem a mědí, ⁵ opracovávat kameny pro vsazování a obrábět dřevo k zhotovení jakéhokoli díla. (Ex 31:1-5)*
- ³⁰ *Mojžíš řekl Izraelcům: "Hleďte, Hospodin povolal jménem Besaleela, syna Uriho, vnuka Chúrova, z pokolení Judova. ³¹ Naplnil ho Božím duchem, aby měl moudrost, důvtip a znalost pro každé dílo ³² a uměl dovedně pracovat se zlatem, stříbrem a mědí, ³³ opracovávat kameny pro vsazování a obrábět dřevo, aby dovedl udělat každé navržené dílo. ³⁴ Dal mu i schopnost vyučovat, jemu i Oholjabovi, synu Achísamakovu z pokolení Danova. ³⁵ Obdařil je dovedností zhotovovat jakékoli dílo řemeslnické, umělecké, výšivkářské, na látce purpurově fialové, nachové a karminové a na jemném plátně, i dílo tkalcovské; aby dovedli udělat jakékoli dílo a pracovat s vynalézavostí." (Ex 35:30-35)*

c) **Duch svatý vedl mnoho izraelských vůdců** k tomu, aby dobře spravovali svůj lid. Aby Izraelce zbavili jejich vnějších nepřátel. Jsou to: **Mojžíš** a jeho pomocníci (Nu 11:17.25-29); **Jozue** (Nu 27:18; Dt 34:9); soudcové **Otniel** (Sd 3:9), **Gedeon** (Sd 6:34), **Jiftách** (Sd 11:29), **Samson** (Sd 13:25; 14:6.19; 15:14); králové **Saul** (1S 11:6) a **David** (1S 16:13). O Saulovi také slyšíme, že od něj Duch svatý nakonec odstoupil (1S 16:14) – hned poté, co spočinul na Davidovi při jeho pomazání za krále.

- ¹³ *Samuel tedy vzal roh s olejem a pomazal ho uprostřed jeho bratrů. A duch Hospodinův se Davida zmocňoval od onoho dne i nadále. (1S 16:13)*

d) **Duch svatý podněcoval proroky k prorokování a vyhlásování Božího slova.** Král David:

- *Toto jsou Davidova poslední slova: "Výrok Davida, syna Jišajova, výrok muže Nejvyšším povýšeného, pomazaného Bohem Jákobovým, líbezného pěvce izraelských žalmů. ² Hospodinův duch skrze mne mluvil, na mém jazyku byla řeč jeho. (2S 23:1-2)*

Všichni proroci dohromady:

- ²⁰ *Toho si buďte především vědomi, že žádné proroctví v Písmu nevzniká z vlastního pochopení skutečnosti. ²¹ Nikdy totiž nebylo vyřčeno proroctví z lidské vůle, nýbrž z popudu Ducha svatého mluvili lidé, poslaní od Boha. (2Pt 1:20-21)*

A např. i na pohanského Bileáma Duch svatý působil, aby mluvil to, co Bůh chce:

- *Bileám viděl, že se Hospodinu líbí, aby Izraeli žehnal. Neuchýlil se tedy jako podvkrát předtím k zaklínadlům, nýbrž obrátil se tváří k poušti. ² Když se Bileám rozhlédl, spatřil, jak Izrael táboří kmen vedle kmene. **Tu se ho zmocnil Boží duch** ³ a on pronesl svou průpověď: "Výrok Bileáma, syna Beórova, výrok muže jasnozřivého, ⁴ výrok toho, jenž slyší řeč Boží, jenž mívá vidění od Všemocného; když upadá do vytržení, má odkryté oči. ⁵ Jak skvělé jsou tvé stany, Jákobe, tvé příbytky, Izraeli! (Nu 24:1-5)*

8) A samozřejmě ze Starého zákona slyšíme i proroctví o budoucím vylití Ducha svatého.

Na Mesiáše:

- *I vzejde proutek z pařezu Jiřajova a výhonek z jeho kořenu vydá ovoce.* ² **Na něm spočine duch Hospodinův: duch moudrosti a rozumnosti, duch rady a bohatýrské síly, duch poznání a bázně Hospodinovy.** ³ *Bázní Hospodinovou bude prodchnut.* (Iz 11:1-5)

Na všechen lid:

- ²⁵ *Pokropím vás čistou vodou a budete očištěni; očiřtím vás ode všech vašich nečistot a ode všech vašich hnusných model.* ²⁶ *A dám vám nové srdce a do nitra vám vložím nového ducha. Odstraním z vašeho těla srdce kamenné a dám vám srdce z masa.* ²⁷ **Vložím vám do nitra svého ducha;** učiním, že se budete řídit mými nařizeními, zachovávat moje řády a jednat podle nich. (Ez 36:25-27)
- *I stane se potom: Vyleji svého ducha na každé tělo. Vaři synové i vaše dcery budou prorokovat, vaři starci budou mít sny, vaři jinoři budou mít prorocká vidění.* ² *Rovněž na otroky a otrokyně vyleji v oněch dnech svého ducha.* ³ *Způsobím, že budou na nebi i na zemi divné úkazy: krev a oheň a sloupy dýmu.* ⁴ *Slunce se zastře tmou a měsíc krví, dříve než přijde den Hospodinův, veliký a hrozný.* ⁵ *Avšak každý, kdo vzývá Hospodinovo jméno, se zachrání.* (Jl 3:1-5)

II. DUCH SVATÝ BYL PŘI DÍLE VŽDYCKY – NOVÝ ZÁKON (EVANGELIA)

I z Nového zákona slyšíme mnohá svědectví o působení Ducha svatého – před Letnicemi!

Jan Křtítel byl vedený Duchem svatým od mládí.

- ¹³ *Anděl mu řekl: "Neboj se, Zachariáři, neboť tvá prosba byla vyslyřena; tvá manželka Alžběta ti porodí syna a dáš mu jméno Jan.* ¹⁴ *Budeš mít radost a veselí a mnozí se budou radovat z jeho narození.* ¹⁵ *Bude veliký před Pánem, víno a opojný nápoj nebude pít, už od mateřského klína bude naplněn Duchem svatým.* (L 1:13-15)

Alžběta, matka Jana Křtitele, byla naplněna Duchem svatým:

- ³⁹ *V těch dnech se Maria vydala na cestu a spěchala do hor do města Judova.* ⁴⁰ *Veřla do domu Zachariášova a pozdravila Alžbětu.* ⁴¹ *Když Alžběta uslyřela Mariin pozdrav, pohnulo se dítě v jejím těle; byla naplněna Duchem svatým* ⁴² *a zvolala velikým hlasem: "Požehnaná jsi nade všechny ženy a požehnaný plod tvého těla.* ⁴³ *Jak to, že ke mně přichází matka mého Pána?"* ⁴⁴ *Hle, jakmile se zvuk tvého hlasu dotkl mých uří, pohnulo se radostí dítě v mém těle.* ⁴⁵ *A blahosladená, která uvěřila, že se splní to, co jí bylo řečeno od Pána."* (L 1:39-45)

Zachariáš, otec Jana Křtitele, byl naplněn Duchem svatým:

- ⁶⁷ *Jeho otec Zachariáš byl naplněn Duchem svatým a takto prorocky promluvil: ⁶⁸ "Pochválen buď Hospodin, Bůh Izraele, protože navřtívil a vykoupil svůj lid ⁶⁹ a vzbudil nám mocného spasitele z rodu Davida, svého služebníka, ⁷⁰ jak mluvil úřty svatých proroků od pradávna;* (L 1:67-70)

Duch svatý byl se **Simeonem**. Duch svatý k Simeonovi mluvil a vedl jej.

- ²⁵ *V Jeruzalémě žil muž jménem Simeon; byl to člověk spravedlivý a zbožný, očekával potěření Izraele a Duch svatý byl s ním.* ²⁶ *Jemu bylo Duchem svatým předpověděno, že neuzří smrti, dokud nespatri Hospodinova Mesiáše.* ²⁷ *A tehdy veden Duchem přišel do chrámu. Když pak rodiče přinářeli Ježiše, aby splnili, co o dítěti předepisoval Zákon, ²⁸ vzal ho Simeon do náruči a takto chválil Boha: ²⁹ "Nyní propouřtíš v pokoji svého služebníka, Pane, podle svého slova, ³⁰ neboť mé oči viděly tvé spaseení, ³¹ které jsi připravil přede všemi národy - ³² světlo, jež bude zjevením pohanům, slávu pro tvůj lid Izrael."* (L 2:25-32)

Ježiř Kristus byl Duchem svatým počat (Mt 1:18.20; L 1:35). Duch svatý jej vedl a zmocňoval od začátku jeho života, až do samého „konce“ (např. křest v Jordánu: Mt 3:16; J 1:32; pomazání Duchem svatým: L 4:18; vyhánění démonů v Duchu svatém: Mt 12:28.31n)

A **učedníci Ježiře Krista**? Jsou věřící a spaseení (jejich jména jsou zapsaná v nebesích), jsou tedy Duchem svatým vykoupání a čistí (viz J 3:5!). Mají prosit o Ducha svatého. A v Ježiřově moci (což je u Lukáše jen jiný výraz pro Ducha svatého: L 1:35; 24:49; Sk 1:8) se jim podrobují nečistí duchové.

- ¹⁷ *Těch sedmdesát se vrátilo s radostí a říkali: "Pane, i démoni se nám podrobují ve tvém jménu."* ¹⁸ *Řekl jim: "Viděl jsem, jak satan padá s nebe jako blesk. ¹⁹ Hle, dal jsem vám moc šlapat po hadech a štírech a po veřkeré síle nepřítelů, takže vám v ničem neuřkodí. ²⁰ Ale neradujte se z toho, že se vám podrobují duchové; radujte se, že vaše jména jsou zapsána v nebesích."* (L 10:17-20)
- ⁶ *Přišel k řimonu Petrovi a ten mu řekl: "Pane, ty mi chceš mýt nohy?"* ⁷ *Ježiř odpověděl: "Co já činím, nyní nechápeř, potom vřak to pochopíš."* ⁸ *Petr mu řekl: "Nikdy mi nebudeř mýt nohy!"* *Ježiř odpověděl: "Jestliže tě neumyji, nebudeř mít se mnou podíl."* ⁹ *Řekl mu řimon Petr: "Pane, pak tedy*

nejenom nohy, ale i ruce a hlavu!"¹⁰ Ježíš mu řekl: "**Kdo je vykoupán, nepotřebuje než nohy umýt, neboť je celý čistý. I vy jste čistí, ale ne všichni.**" (J 13:6-10)

- ¹³ Jestliže tedy vy, ač jste zlí, umíte svým dětem dávat dobré dary, čím spíše váš Otec z nebe dá Ducha svatého těm, kdo ho o to prosí! (L 11:13)

III. DUCH SVATÝ BYL PŘI DÍLE O LETNICÍCH: ALE TENTOKRÁT PŘECE JEŠTĚ JINÝM A NOVÝM ZPŮSOBEM

Děti rády luští dva obrázky, které vypadají naprosto stejně na první pohled – a přece je v nich třeba 5 rozdílů. Ty rozdílly musejí objevit, nalézt. Někdy je to snadné, jindy je to velmi obtížné a dlouho to trvá.

Slyšeli jsme obrovské množství SZ i NZ textů, které mluví o velmi rozmanitém díle Ducha svatého. Duch svatý působil při stvoření, daroval víru a spásu jednotlivcům, vedl a obdarovával věřící (a dokonce i nevěřící!).

A tak bychom z toho mohli vyvodit **druhý špatný závěr**: Že o Letnicích se vůbec nic nového nestalo. Duch prostě působil na učedníky stejně, jako celá staletí před nimi na Izraelce. Ale to není pravda! **JEDEN NAPROSTO PODSTATNÝ ROZDÍL** v sestoupení Ducha svatého na shromážděné Ježíšovy učedníky vidíme. Nemám na mysli ani průvodní projevy křtu Duchem svatým (vítr, ohnivé jazyky), ani dary Ducha svatého (mluvení cizími jazyky).

Je zde ještě něco důležitějšího! Je zde naprosto základní a zcela nová skutečnost! Učedníci v tu chvíli byli skrze Ducha svatého napojeni na oslaveného Ježíše Krista. A věděli o tom. Prožívali to. Oni nemuseli žít z očekávání a vyhlížení Mesiáše, jako starozákonní věřící. Už nežili jen s Ježíšem Kristem, vedle něj, v jeho blízkosti – když byl v těle. Najednou vědomě žili v něm. A on – skrze Ducha svatého přebýval v nich.

Jak se to na nich poznalo? Bylo toto spojení s Kristem na nich nějak patrné? Tím nejkrásnějším důkazem, že jsou s Kristem bytostně a hluboce propojeni, **není** dar cizích jazyků. Tím nejhlubším důkazem, že jsou od této chvíle bytostně spojeni s Kristem, je, že **učedníci hlásají veliké skutky Boží. A že Petr při první příležitosti káže Ježíše Krista ukřižovaného a vzkříšeného, který je jediným Zachráncem.** Nemluví o sobě a o svých prožitcích. Ale o Pánu Ježíši, který se nyní stal skutečným smyslem jeho života. Přesně to Ježíš předpověděl svým učedníkům:

- ²⁶ *Až přijde Přímluvce, kterého vám pošlu od Otce, Duch pravdy, jenž od Otce vychází, ten o mně vydá svědectví.* (J 15:26)
- ¹³ *Jakmile však přijde on, Duch pravdy, uvede vás do veškeré pravdy, neboť nebude mluvit sám ze sebe, ale bude mluvit, co uslyší. A oznámí vám, co má přijít.* ¹⁴ *On mě oslaví, neboť vám bude zvěstovat, co přijme ode mne.* (J 16:13-14)
- ⁷ *Řekl jim: "Není vaše věc znát čas a lhůtu, kterou si Otec ponechal ve své moci;"⁸ ale dostanete sílu Ducha svatého, který na vás sestoupí, a budete mi svědky v Jeruzalémě a v celém Judsku, Samařsku a až na sám konec země."* (Sk 1:7-8)

A přesně to učedníci začali naplňovat tehdy o Letnicích. Duch svatý skrze ně začal svědčit o Ježíši a oslavovat Ježíše. Zástupy volají:

- *všichni je slyšíme mluvit v našich jazycích o velikých skutcích Božích!* (Sk 2:11)

A Petr ve svém prvním křesťanském kázání prohlašuje:

- ³² *Tohoto Ježíše Bůh vzkřísil a my všichni to můžeme dosvědčit.* ³³ *Byl vyvýšen na pravici Boží a přijal Ducha svatého, kterého Otec slíbil; nyní jej seslal na nás, jak to vidíte a slyšíte.* ³⁶ *At' tedy všechen Izrael s jistotou ví, že toho Ježíše, kterého vy jste ukřižovali, učinil Bůh Pánem a Mesiášem."* (Sk 2:32-36)

A to se nemění! Všichni další, kteří jsou Duchem svatým vnitřně a vědomě spojeni s Kristem, Krista oslavují – myšlenkami, slovy, životem.

- ² *Rozhodl jsem se totiž, že mezi vámi nebudu znát nic než Ježíše Krista, a to Krista ukřižovaného.* (1K 2:2)
- ¹⁶ *Nemohu se chlubit tím, že kážu evangelium; nemohu jinak, běda mně, kdybych nekázal.* (1K 9:16)
- ¹⁹ *Já však, odsouzen zákonem, jsem mrtev pro zákon, abych živ byl pro Boha. Jsem ukřižován spolu s Kristem,* ²⁰ *nežiji už já, ale žije ve mně Kristus. A život, který zde nyní žiji, žiji ve víře v Syna Božího, který si mne zamiloval a vydal sebe samého za mne.* (Ga 2:19-20)

- ²⁰ *Toužebně očekávám a doufám, že v ničem nebudu zahanben, ale veřejně a směle jako vždycky i nyní na mně bude oslaven Kristus, ať životem, ať smrtí.* ²¹ *Život, to je pro mne Kristus, a smrt je pro mne zisk.* (Fp 1:20-21)

Duch svatý tedy všechny první učedníky bytostně, vnitřně a navždy spojil s Ježíšem Kristem - poníženým na kříži, ale nyní vzkříšeným a oslaveným. Oni se stali pozemským chrámem Ducha svatého – jeden každý z nich a přitom všichni společně. Oni se stali pozemským tělem jejich Spasitele, Ježíše Krista.

A co prožívali ve svém srdci, to bylo tak silné, že to zkrátka muselo ven. Proto kázali Ježíše Krista ukřižovaného a vzkříšeného!

Tito Ježíšovi učedníci byli úplně první, kteří prožili křest Duchem svatým. Ale po nich každý člověk, který vyznal svůj hřích před Bohem, uvěřil v Ježíše Krista jako svého Pána a Spasitele, přijal od Krista nový život – každý takový se stává další částí Kristova těla, skrze Ducha svatého. Duch svatý jej spojuje s Ježíšem Kristem. A on je pozemským chrámem Ježíše Krista.

- ¹⁸ *A tak v něm smíme obojí, židé i pohané, v jednotě Ducha stanout před Otcem.* ¹⁹ *Nejste již tedy cizinci a přistěhovalci, máte právo Božího lidu a patříte k Boží rodině.* ²⁰ *Jste stavbou, jejímž základem jsou apoštolové a proroci a úhelným kamenem sám Kristus Ježíš.* ²¹ *V něm je celá stavba pevně spojena a roste v chrám, posvěcený v Pánu;* ²² *v něm jste i vy společně budování v duchovní přibýtek Boží.* (Ef 2:18-22)

Apoštolové prožili tyto dvě události (spasení a křest Duchem svatým) oddělené. Někdo to zkrátka musel prožít odděleně! Apoštolové nemohli prožít Letnice (křest Duchem svatým), dokud nebyl Ježíš Kristus oslaven. Ale kromě nich (výjimka: Sk 8 – k tomu se snad jednou dostaneme) **každý, kdo v Krista uvěří, prožívá zároveň vlastní „Letnice“.** Je při svém obrácení pokřtěn Duchem svatým, a tím se stává součástí Kristova těla. **Od okamžiku víry - napořád.**

- ⁹ *Vy však nejste živi ze své síly, ale z moci Ducha, jestliže ve vás Boží Duch přebývá. Kdo nemá Ducha Kristova, ten není jeho.* ¹⁰ *Je-li však ve vás Kristus, pak vaše tělo sice podléhá smrti, protože jste zhřešili, ale Duch dává život, protože jste ospravedlněni.* ¹¹ *Jestliže ve vás přebývá Duch toho, který Ježíše vzkřísil z mrtvých, pak ten, kdo vzkřísil z mrtvých Krista Ježíše, obživí i vaše smrtelná těla Duchem, který ve vás přebývá.* (Ř 8:9-11)
- ²⁶ *Vy všichni jste přece skrze víru syny Božími v Kristu Ježíši.* ²⁷ *Neboť vy všichni, kteří jste byli pokřtěni v Krista, také jste Krista oblékli.* ²⁸ *Není už rozdíl mezi židem a pohanem, otrokem a svobodným, mužem a ženou.* ²⁹ *Vy všichni jste jedno v Kristu Ježíši.* (Ga 3:26-29)
- ¹³ *Neboť my všichni, ať Židé či Řekové, ať otroci či svobodní, byli jsme jedním Duchem pokřtěni v jedno tělo a všichni jsme byli napojeni týmž Duchem.* ²⁷ *Vy jste tělo Kristovo, a každý z vás je jedním z jeho údů.* (1K 12:13.27)

ZÁVĚREČNÁ OTÁZKA: VEDE TĚ DUCH SVATÝ K ŽIVOTU S JEŽÍŠEM?

Bratři a sestry, prožíváme toto bytostné a věčné spojení s Pánem Ježíšem Kristem? Jde nám o to, aby především Pán Ježíš byl na našich životech vyvýšen? Je Pán Ježíš tou hlavní náplní našich myšlenek, našich slov, našich skutků?

Pokud to ve svém životě zrovna neprožíváte, neznamená to, že jste neprožili křest Duchem svatým. **Každý skutečný křesťan totiž prožil křest Duchem svatým!** Pokud jste už dlouho ve svém životě nezažili touhu žít s Kristem a pro Krista a v Kristu, pokud vám v tom dlouhodobě brání váš hřích, vaše časné starosti, vaše zaneprázdněnost, vyznejte to Bohu. Proste ho o odpuštění. A v důvěře proste Ducha svatého, aby vás zase naplnil - a vedl vás blíž ke Kristu.

- *A neopíjejte se vínem, v němžto jest prostopášnost, ale naplnění buďte Duchem svatým...* (Ef 5:18)
- ¹⁴ *Proto klekám na kolena před Otcem,* ¹⁵ *od něhož pochází každý nebeský i pozemský rod, a prosím,* ¹⁶ *aby se pro bohatství Boží slávy ve vás jeho Duchem posílil a upevnil 'vnitřní člověk'* ¹⁷ *a aby Kristus skrze víru přebýval ve vašich srdcích; a tak abyste zakořenění a zakotvení v lásce* ¹⁸ *mohli spolu se všemi bratřími pochopit, co je skutečná šířka a délka, výška i hloubka:* ¹⁹ *poznat Kristovu lásku, která přesahuje každé poznání, a dát se prostoupit vši plností Boží.* (Ef 3:14-19)

Pokud jste to ale nikdy v životě neprožili (víra v Krista, láska ke Kristu, oddanost vůči Kristu), a pokud po tom dnes vnitřně toužíte, proste Pána Ježíše, aby vám odpustil váš hřích. Aby vás jednou provždy omyl svou krví. Aby vás přijal za své. Aby se vás ujal. Aby vám udělil svého Ducha, který vás povede rovnou za Kristem. Aby vás Duch svatý pokřtil a učinil z vás část Kristova pozemského těla.